د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو
د روزنې او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

لومړی ټولگی

درسی کتابونه دپوهنې په وزارت پورې اړه لري
په بازار کې یې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سر غړونکو سره قانوني چلن کیږي.

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو
د روزنې او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

لومړی ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د کتاب د تاليف، څېړنې او تدقيق کميټې

ليکوالان: سر مؤلف الحاج مولوي بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

الحاج مولوي عبدالرقيب جهيد د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کميټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د ديپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقيب جهيد د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د ديپارتمنت آمر .

۵_ مولوي عبدالوکيل د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

٦_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_ استاد رقيب الله ابراهيمي د اسلامي علومو د د يپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_ مايل آقا متقي د اسلامي علومو د د يپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقيق کمېټه:

۱_ پوهاند عبد السلام عظيمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئيس.

۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کشاف.

۳_ قاضي نذير احمد حنفي د ولسي جرګې د تقنين کميسيون مرستيال.

۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرګې د ديني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کميسيون غړی .

۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس.

٦_ مولوي عين النعيم فيضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنايت الله بليغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتوياتو، سياسي، فرهنگي، او ديني برخو د څېړنې او کره کتنې کميټه:

۱– دکتور محمد يوسف نيازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.

۲– ډاکټر عطاء الله واحديار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئيس.

د څارنې کميټه

- دکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا، د ښوونکو د روزنې او د ساينس مرکز معين
- دکتور شېر علي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر گلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس

کمپوز او ډيزاين: حميدالله غفاري او رقيب الله ابراهيمي

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کريم د زده کړې مضمون	۱_____________۳۴
۲	عقيده:د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون:لومړی فصل	۳۵_____________۴۰
۳	دويم فصل: فقه	۴۱_____________۴۴
۴	درېيم فصل: اخلاق	۴۵_____________۵۲

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د معاصر علمي پرمختگ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه گرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې خپل مسؤولیت په ریښتوني توگه سرته رسوي.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تألیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې د دې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو مؤسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

د قرآن کریم د زده کړې مضمون

لومړی فصل

لومړی لوست

الفبا توري

هدف:

د لاندنیو اوو(۷) تورو د آواز او بڼې پیژندنه.

د الفبا توري څوک پیژني؟

هغه توري ښودلئ شئ چې شکلونه یې سره ورته دي؟

ا ب ت ث

ج ح خ

ښوونه:

۱- محترم ښوونکی دې یو توری په څرګند ډول پر تخته ولیکي او ودې لولي، وروسته دې زده کوونکي ورسره ملګرتیا وکړي او د تورو لیکنه چې له کوم ځای څخه پیل او پای ته رسیږي.زده کوونکو ته وروښيي.

۲- ټکي لرونکي اوبې ټکیو توري دې پوره تشخیص کړي او د (ت، ث، ج ، خ) توري دې تمرین کړي.

ارزونه: آیا زده کوونکي د ب، ث، ج، خ د تورو شکل، تلفظ او د ټکي ځای پیژندلی او ویلای شي؟

دویم لوست

د الفبا توري

هدف:

د لاندنيو شپږو (٦) تورو له تلفظ، آواز او شکل سره آشنايي.

خوک کولی شي دا توري ولولي؟

کوم توري سره ورته شکل لري؟

د ذ ر

ز س ش

هڅونه:

يوله بل سره ورته توري په خپلو کتابچو کې وليکئ او سره يې ونښلوئ.

ذ س

ش د

ارزونه:

آيا زده کوونکي توري بيل بيل لوستلی او د ث، س آوازونه تشخيصولی شي؟

محترم ښوونکی دې ددې لوست او تير شوي لوســت متن تر هغه وخته تمرين کړي ترڅو ډاډمن شي چې زده کوونکو تر دې پراو پورې د تورو آواز، شکل او د سم تلفظ مهارت پيدا کړی، بيا وروســـته دې په نوي لوست پيل وکړي.

دریم لوست

د الفبا توري

هدف:

د لاندې څلورو (۴) تورو شکل او آواز پېژندنه.

ص ض

ط ظ

ښوونه:

زده کوونکي دې د پورتنیو څلورو تورو آواز تشخیص کړي او په ګوتو سره دې په هـــوا کې د هغو شکل پنځه پنځه واره ولیکي.

ارزونه: آیا زده کوونکو د(ط، ظ، ص، ض) سم تلفظ اوشکلونه پېژندلي دي؟

محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته دنده ورکړي چې د (س او ص) توري لس لس ځله په کـــور کې ولیکي او بیا یې و ګوري او اصلاح یې کړي.

څلورم لوست

د الفبا توري

هدف:

د لاندې شپږو (٦) تورود شکل او تلفظ له مهارت سره آشنايي.

لاندې توري څوک لوستلای شي؟

ع غ ف

ق ک ل

هڅونه:

محترم ښوونکی دې لوست پر تخته وليکي او له زده کوونکو څخه دې وغواړي چې ويې لولي.

ارزونه: آيا زده کوونکي په بشپړه توګه د ع، ف، غ، ق، ک، اول سم آواز او شکل تشخيص کولی او بيا يې سم تلفظ کولی شي؟

محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته دنده ورکړي چې دخپلو کورنيو په مرسته دا توري په خپلو کتابچو کې ۱۰-۱۰واره وليکي.

پنځم لوست

د الفبا توري

هدف:
دلاندې تورو د تلفظ اوشکل پېژندنه.

څوک کولای شي دا توري د ټولګي پر تخته ولیکي؟

م ن

و هـ

ء ی

هڅونه:
زده کوونکي دې داتوري بېل بېل سم تلفظ کړي او په خپلو کتابچو کې دې ولیکي.

ارزونه: آیا زده کوونکو ددې تورو سم تلفظ او شکلونه پېژندلي دي او سم یې لوستلی شي؟

محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې ځینې توري نور شکلونه هم لري. لکه:

د – ذ - ت – ک– ی – هـ

د – ذ – ة - ك - ی – ه

شپږم لوست

ټکي لرونکي توري

هدف:

د پنځلسو (۱۵) ټکو لرونکو تورو پیژندنه.

ب	ت	ث	ج	خ
ذ	ز	ش	ض	ظ
غ	ف	ق	ن	یـــ

هخونه:

محترم ښوونکی دې ټکي لرونکي توري پر تخته ولیکي او په لوړ غږ سره دې ولولي چې زده کوونکي یــې واوریدلی شي.او همدارنګه دې له زده کوونکو څخه وغواړي چې په یواځې توګه د ټکو ځایونه ور وښیي.

ارزونه: آیا زده کوونکو دټکو ځایونه پوره پیژندلي دي؟

محترم ښوونکی دې دا توري یوځل په افقي بیا په عمودي توګه پر زده کوونکو ولولي.

اووم لوست

بې ټکو توري

هدف:

د څوارلسو (۱۴) بې ټکو تورو پېژندنه.

آیا بې ټکو توري پېژنئ؟

ا	ح	د	ر	س
ص	ط	ک	ل	م
و	هـــ	ء	ی	

هڅونه:

محترم ښوونکی دې بې ټکي توري پر تخته ولیکي او په لوړ آواز سره دې ولولي بیا دې زده کوونکي تکرار کړي.

محترم ښوونکی دې د لوست په پای کې هغه توري چې یو ټکی، دوه ټکي، او درې ټکي لري سره بیل کړي او زده کوونکي دې ورباندې پوه کړي.

تمرین

په مرتبه توګه د الفبا دتورو پيژندنه.

څوک دهجا توري ويلی او ليکلی شي؟

ا	ب	ت	ث	ج
ح	خ	د	ذ	ر
ز	س	ش	ص	ض
ط	ظ	ع	غ	ف
ق	ک	ل	م	ن
و	ه	ء	ی	

هڅونه:

زده کوونکي دې دا جدول لومړی له پورتنۍ خوا څخه لاندې خوا ته او بيا له لاندې خوا څخه پورتنۍ خوا ته ولولي او محترم استاد دې د هغوی تېروتنې ارزيابي او اصلاح کړي.

محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته له ارزونې وروسته کورنۍ دنده ورکړي چې د کومو تورو په ويلو او ليکلو کې ستونزې لري ۱۰–۱۰ وارې په خپلو کتابچو کې وليکي.

اتم لوست

پیوندي توري

هدف: د پیوندي یا ترکیبي تورو د شکل پیژندنه او د لیکنې مهارت.

ا	بـ	تـ	ثـ	جـ
حـ	خـ	ـد	ـذ	ـر
ـز	سـ	شـ	صـ	ضـ
طـ	ظـ	ـع	ـغ	فـ
قـ	کـ	لـ	مـ	نـ
ـو	هـ	ئـ	یـ	

هڅونه:

زده کوونکي په دې باید پوه شي چې (ا، ب) اوتول توري له نورو تورو سره د یوځای کیـــدلو په وخت کې له هغوی سره یو ځای لوستل او لیکل کیږي لکه (لا- ما- تا- یا) بیـــا دې زده کوونکي هر توری په هوا کې په خپلو ګوتو سره تمثیل او تمرین کړي.

دویم فصل

حرکتونه (ـَـ ـِـ ـُـ) او له هغو سره د تورو تلفظ

او هم د سکون(ـْـ) پیژندنه

نهم لوست

د زورحرکت (ـَـ)

هدف:

د زور د حرکت پیژند نه او پر پنځلسو تورو باندې یې سم تلفظ .

آیا دزور سره مو توري تلفظ کړي دي؟

اَ	بَ	تَ	ثَ	جَ
حَ	خَ	دَ	ذَ	رَ
زَ	سَ	شَ	صَ	ضَ

هڅونه:

محترم ښوونکی دې د لوست توري له زور سره پر تخته ولیکي او په لوړ غږ سره دې ولولي او بیا دې زده کوونکي ورسره تکرار کړي.

محترم ښوونکی دې دهر توري سم تلفظ او آواز پر زده کوونکو باندې تکرار کړي.

لسم لوست

دزورحرکت (ـــــَـــ)

هدف:

د زور ـَـ پيژندنه او پر (۱۴) تورو باندې يي تلفظ .

آيا دا لاندې توري له زور سره تلفظ کولای شئ ؟

ايا د زور ځای پيژنئ ؟

طَ	ظَ	عَ	غَ	فَ
قَ	کَ	لَ	مَ	نَ
وَ	هَ	ءَ	ىَ	

هخونه:

زده کوونکي دې پورتني توري له زور سره سم تلفظ کړي او محترم ښوونکی دې د هغوی تېروتني په مينې سره اصلاح کړي.

محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته کورنۍ دنده ورکړي چې د الفباء قاعدې له حرکتونو سره په کور کې د مور او پلار په مرسته په خپلو کتابچو کې وليکي؟

يوولسم لوست

د زير حركت (ـــِــ)

هدف:

د زير حركت ـــِــ سم تلفظ او پر پنځلسو تورو باندې يې دسم ادا كولو مهارت.

آيا دا لاندې توري له زيرـــِــ سره ويلای شئ ؟

اِ	بِ	تِ	ثِ	جِ
حِ	خِ	دِ	ذِ	رِ
زِ	سِ	شِ	صِ	ضِ

هڅونه:

زده كوونكي دې پورتني توري په ډله ييز ډول تكرار كړي.

محترم ښوونكى دې د تورو د زير حركت سم تلفظ په لوړ آواز په خپلو زده كوونكو باندى مشق اوتكرار كړى.

دولسم لوست

د زیر حرکت (ـــِـ)

هدف:

د زیر حرکت ـــِـ سم تلفظ او پر پنځلسو تورو باندې يې د سم ادا کولو مهارت.

آیا دا لاندې توري له زیر ـــِـ سره ویلای شئ؟

طِ	ظِ	عِ	غِ	فِ
قِ	کِ	لِ	مِ	نِ
وِ	هِـ	ءِ	یِ	

لارښوونه:

محترم ښوونکی دې پر تختې د زیر نښه زده کوونکو ته وښيي او هم دې زده کوونکو ته د زور او زیر تلفظ واضح کړي لکه: اَ - اِ

محترم ښوونکی دې له زیر سره د پورتنیو تورو تلفظ ته پاملرنه وکړي او پر زده کوونکو باندې دې مشق او تکرار کړي.

دیارلسم لوست

د پیښ (ـُـ) تمرین په مرتبو تورو کې

هدف:

د پیښ له حرکت ـُـ سره د ۱۵ تورو تلفظ، شکل او مهارت پیژندنه.
شوک کولای شي لاندې توري له پیښ ـُـ سره تلفظ کړي.

اُ	بُ	تُ	ثُ	جُ
حُ	خُ	دُ	ذُ	رُ
زُ	سُ	شُ	صُ	ضُ

هڅونه:

محترم ښوونکی دې هر توری په ځانګړې توګه د پیښ له علامې سره پر تخته ولیکي، ولولي او زده کوونکي دې ور سره ملګرتیا وکړي.

محترم ښوونکی دې د پیښ لرونکو تورو په سم تلفظ کې له زده کوونکو سره مرسته وکړي.

د پيښ (ـــُـ) تمرين په مرتبو تورو کې

هدف:

د پيښ له حرکت ـــُـ سره د تورو د تلفظ او آواز د مهارت پېژندنه .

ثوک کولی شي په لاندې تورو باندې د پيښ نښه ـــُـ کيږدي؟

طُ	ظُ	عُ	غُ	فُ
قُ	کُ	لُ	مُ	نُ
وُ	هُ	ءُ	یُ	

هڅونه:

محترم ښوونکی دې د پيښ نښه ـــُـ چې د واو په څېر ليکل کيږي د ټولګي پر تخته وليکي او زده کوونکي دې لوست په افقي او عمودي ډول په لوړ آواز سره ووايي.

ښا غلی ښوونکی دې د پيښ لرونکو تورو په سم تلفظ کې له زده کوونکو سره مرسته وکړي.

تمرین (۱)

د زده کوونکو دقیق لوستل، اوریدل او د لیدلو د مهارتونو وده او پیاوړتیا.

په تورو کې دحرکتونو ــَـ ــِـ ــُـ پیژندنه

په تورو کې زور، زیر او پیښ څوک ښودلی شي؟

اَاِاُ	بَبِبُ	تَتِتُ	ثَثِثُ	جَجِجُ
حَحِحُ	خَخِخُ	دَدِدُ	ذَذِذُ	رَرِرُ
زَزِزُ	سَسِسُ	شَشِشُ	صَصِصُ	ضَضِضُ
طَطِطُ	ظَظِظُ	عَعِعُ	غَغِغُ	فَفِفُ
قَقِقُ	کَکِکُ	لَلِلُ	مَمِمُ	نَنِنُ
وَوِوُ	هَهِهُ	ءَءِءُ	یَیِیُ	

هڅونه:

په چوپتیا سره مطالعه کول او د تورو او حرکتونو پیژندل.

د هر توري سم تلفظ ته پاملرنه.

محترم ښوونکی دې له زده کوونکو سره د (ث، س، ص) په سم تلفظ کې مرسته وکړي

تمرین (۲)

په نیمه (ترکیبي) تورو کې د حرکتونو ـــَــ، ـــِــ او ـــُــ پېژندنه.

په نیمه (ترکیبي) تورو کې د حرکتونو زور، زیر، پېښ د پېژندنې تمرین

اَاِاُ	بَـبِـبُـ	تَـتِـتُـ	ثَـثِـثُـ	جَـجِـجُـ
حَـحِـ حُـ	خَـخِـ خُـ	ـدَـدِـدُ	ـذَـذِـذُ	ـرَـرِـرُ
ـزَـزِـزُ	سَـسِـسُـ	شَـشِـشُـ	صَـصِـصُـ	ضَـضِـضُـ
طَـطِـ طُـ	ظَـظِـ ظُـ	عَـعِـعُـ	غَـغِـغُـ	فَـفِـفُـ
قَـقِـقُـ	کَـکِـکُـ	لَـلِـلُـ	مَـمِـمُـ	نَـنِـنُـ
ـوَـوِـوُ	هَـهِـهُـ	ءَ ءِ ءُ	یَـیِـیُـ	

محترم استاد دې په نیمه (ترکیبي) تورو کې دحرکتونو (زور، زیر، پېښ) د تیر لوست په خیر تکرار کړي.

پنځلسم لوست

په دوه توريزو کې سکون

هدف:

د سکون پيژندنه او يو توری له يوبل توري سره نښلول او د هغه د اواز پيژندنه.

اَنْ	بَنْ	تَنْ	ثَنْ	جَنْ
حَنْ	خَنْ	دَنْ	ذَنْ	رَنْ

اِنْ	بِنْ	تِنْ	ثِنْ	جِنْ
حِنْ	خِنْ	دِنْ	ذِنْ	رِنْ

اُنْ	بُنْ	تُنْ	ثُنْ	جُنْ
حُنْ	خُنْ	دُنْ	ذُنْ	رُنْ

محترم ښوونکی دې متحرک اوساکن توري سره بيل بيل پر تخته وليکي او و يې لولي بيا دې له زده کوونکو څخه وغواړي چې دوه دوه کسه سره توري يوځای کړي او ويې لولي.

شپاړسم لوست

د قرآن کريم په کلمو کې د سکون تمرين

هدف

په ترکيبي قرآني کلمو کې دمتحرکو او ساکنو تورو ښوونه ، پېژندنه او سم تلفظ.

څوک کولی شي زور، زير ، پېښ او سکون په کلمو کې روښانه کړي ؟

اَلْحَـــمْدُ — قُـــــلْ

اَ لْ حَ مْ دُ قُ لْ

صُـــلْحُ

صُ لْ حُ

څخونه:

زده کوونکي دې دا کلمې په ډله ييزه توګه په لوړ آواز سره تلفظ کړي.

ښاغلی ښوونکی دې د لوست موضوع په نورو مثالونو کې پوره روښانه کړي.

دریيم فصل

اوو لسم لوست

تنوین (ـًـــٍـــٌ)

هدف: د تنوین پیژندنه

آیا په تورو کې د دوو زورونو ـً دوو زیرونو ـٍ دوو پېښونو ـٌ ځای راښودلی شئ؟

دوه زورونه ـــــًـــ دوه زیرونه ـــٍـــ دوه پېښونه ـــٌـــ

اً اٍ اٌ بً بٍ بٌ

هڅونه:

د(اَنْ – اِنْ – اُنْ) آواز اوتلفظ مشق او تکرار کړئ.

زده کوونکي دې د (اً – اٍ – اٌ) شکل په خپلو کتابچو کې ولیکي.

ښاغلی ښوونکی دې دتنوین آواز په نورو مثالونو کې زده کوونکو ته روښانه کړي.

دوه زوره تنوين (ــــً)

هدف:

په نهه ويشتو تورو کې د تنوين ــــً ښودنه او د تلفظ پېژندنه يې .

اً	بً	تً	ثً	جً
حً	خً	دً	ذً	رً
زً	سً	شً	صً	ضً
طً	ظً	عً	غً	فً
قً	کً	لً	مً	نً
وً	هً	ءً	یً	

هڅونه:

لاندې توري تلفظ او تکرار کړئ او بيا يې په خپلو کتابچو کې وليکئ

ا ً = اً = اَنْ			ب ً = بً = بَنْ		
ء ً = ءً = اَنْ			و ً = وً = وَنْ		
هـ ً = هً = هَنْ			ف ً = فً = فَنْ		
ع ً = عً = عَنْ			م ً = مً = مَنْ		

دوه زیره تنوین (ـــٍـــ)

هدف:

د دوو زیرونو (تنوین) د شکل ښوونه او په تورو کې يې تلفظ مثلاً اٍ – اِن چې د نون آواز لري.

اٍ	بٍ	تٍ	ثٍ	جٍ
حٍ	خٍ	دٍ	ذٍ	رٍ
زٍ	سٍ	شٍ	صٍ	ضٍ
طٍ	ظٍ	عٍ	غٍ	فٍ
قٍ	کٍ	لٍ	مٍ	نٍ
وٍ	هٍ	ءٍ	يٍ	

هڅونه:

لاندې توري تلفظ او تکرار کړئ او بیا يې په خپلو کتابچو کې ولیکئ.

ج ٍ جٍ جِنْ   ن ٍ نٍ نِنْ

م ٍ مٍ مِنْ   ص ٍ صٍ صِنْ

ب ٍ بٍ بِنْ   ل ٍ لٍ لِنْ

ښاغلی ښوونکی دې د تورو آواز او شکل په زده کوونکو تکرار او مشق کړي.

شلم لوست

د دوو پېښونو تنوين (ـــٌٌ)

هدف:

په تورو کې د دوو پېښونو ٌٌ تنوين پېژندنه.

اٌٌ	بٌٌ	تٌٌ	ثٌٌ	جٌٌ
حٌٌ	خٌٌ	دٌٌ	ذٌٌ	رٌٌ
زٌٌ	سٌٌ	شٌٌ	صٌٌ	ضٌٌ
طٌٌ	ظٌٌ	عٌٌ	غٌٌ	فٌٌ
قٌٌ	کٌٌ	لٌٌ	مٌٌ	نٌٌ
وٌٌ	هٌٌ	ءٌٌ	یٌٌ	

هڅونه:

لاندې توري تلفظ او تکرار کړئ او بيا يې په خپلو کتابچو کې وليکئ

اٌٌ	=	اُنْ	عٌٌ	=	عُنْ
بٌٌ	=	بُنْ	شٌٌ	=	شُنْ
تٌٌ	=	تُنْ	یٌٌ	=	يُنْ

ښاغلی ښوونکی دې لوست پرتخته وليکي او دتنوين توري دې په زده کوونکو ولولي بيادې په لوړ آواز پر هغوی باندې تکرار کړي.

یوویشتم لوست

شد (ـّ)

هدف:

د شدـّ د تلفظ او شکل پیژندنه .

(ـَّ   ـِّ   ـُّ)

اَیُّ   اِنَّ   اَنَّ   اِنِّیُ

د شد لرونکو تورو تجزیه

۱- اِنَّ	اِنْ نَ
۲- اَنَّ	اَنْ نَ
۳- اِنِّیُ	اِنْ نِ یُ
۴- اَیُّ	اَیْ یُ

هخونه:

زده کوونکي دې شد د زور، زیر او پېښ سره په کلمو او تورو کې جلا جلا پر تخته ولیکي او له یو بل سره دې په لوستلو کې ملګرتیا وکړي.

ښاغلی ښوونکی! دشد لرونکو کلمو او تورو په تلفظ کې له زده کوونکو سره مرسته وکړئ.

څلورم فصل

دوه ویشتم لوست

هجا ویل
لومړۍ برخه

هدف:

د هجا ویلو مهارت.

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيطَانِ الرَّجِيْمِ○

اَعُـــــــوْذُ

اَ عُ وْ ذُ

بِـــاللّٰه

بِ ا لْ لٰ هِ

مِـــــــنَ الشَّـــــــــيْطَا نِ

مِ نَ ا ل شَّ يْ طَ ا نِ

الـــــرَّجِـيــــــمِ

ا ل رَّ جِ يْ مِ

هڅونه:

۱- ښاغلی ښوونکی دې د لوست هره کلمه په څرګند ډول په تخته ولیکي او بیا دې هره کلمه په جلا جلا او ټولنیزه توګه ولولي.

ښاغلي ښوونکي دې پورتنی لوست په دوه برخو او (۲) درسي ساعتونو کې تدریس کړي.

درویشتم لوست

هجا ویل
دویمه برخه

هدف:

په ترکیبي توګه د هجا ویلو مهارت او د تورو تجزیه کول.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ	اللهِ
بِ سْ مِ	اَلْ لٰ هِ
الرَّحْمٰنِ	**الرَّحِیْمِ**
اَ ل رَّ حْ مٰ نِ	ا ل رَّ حِ یْ مِ

هڅونه: ۱-زده کوونکي دې بسم الله الرحمن الرحیم لومړی په پټ او بیا په لوړ آواز سره ولولي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي په آسانۍ سره اعوذ بالله ..... او بسم الله .... لوستلی شي؟

۱- ښاغلی ښوونکی دې د بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ معنا (شروع کوم دخدای په نامه چې ډېر ښښـــونکی او مهربانه دی) په زده کوونکو مشق کړي او وروسته دې زده کوونکي په لوړ آواز ولولي.

۱- ښاغلی ښوونکی دې لوست په دوو درسي ساعتونو کې تدریس کړي.

۲- ښاغلی ښوونکیه! زده کوونکي پوه کړئ چې دهر نیک کار په پیل کې بسم الله الرحمن الرحیم ویل کیږي.

۳- ښاغلی ښوونکیه! د څلورم فصل په لوستونو کې د (۱۷) مخ له نیمه ترکیبي تورو څخه کار واخلئ.

ثلرویشتم لوست

د فاتحې سورت (اَلحَمدُ لِلّٰهِ)

(لومړۍ برخه)

هدف: د فاتحی په سورت کې د قرآني کلمو رواني اوهجايي ويل.

اَلْحَمْدُ	لِلّٰهِ
اَ لْ حَ مْ دُ	لِ لْ لٰ هِ
رَبِّ	الْعٰلَمِيْنَ ۝
رَ بْ بِ	ا لْ عٰ لَ مِ یْ نَ
اَلرَّحْمٰنِ	الرَّحِيْمِ ۝
اَ ل رَّ حْ مٰ نِ	ا ل رَّ حِ یْ مِ

هڅونه:

۱- ښاغلی ښوونکی دې د لوست هره کلمه په څرګند ډول په تخته وليکي او بيا دې هره کلمه په جلا جلا او ټولنيزه توګه ولولي.

پنځه ويشتم لوست

دويمه برخه

هدف: د هجايي اوروانې ويلو د مهارت زده کړه.

ٰمٰلِکِ	يَوْمِ	الدِّيْنِ
مٰ ا لِ کِ	يَ وْ مِ	ا ل دِّ يْ نِ

اِيَّاکَ	نَعْبُدُ
اِ يْ يَ ا کَ	نَ عْ بُ دُ

وَاِيَّاکَ	نَسْتَعِيْنُ ۝
وَ اِ يْ يَ ا کَ	نَ سْ تَ عِ يْ نُ

هڅونه:

۱- ښاغلی ښوونکی دې د لوست هره کلمه په څرګند ډول په تخته وليکي او بيا دې زده کوونکي هره کلمه په جلا جلا او ټولنيزه توګه ولولي.

شپږویشتم لوست

د رېیمه برخه

هدف: د هجايي او رواني لوستلو زده کړه .

اِهۡدِنَا — الصِّرَاطَ

اِ هـۡ دِ نَ ا	ا ل صِّ رَ ا طَ

ا لمُسۡتَقِيۡمَ ۙ — صِرَاطَ

ا لۡ مُ سۡ تَ قِ يۡ مَ	صِ رَ ا طَ

الَّذِيۡنَ — اَنۡعَمۡتَ

الۡ لَ ذِ يۡ نَ	اَ نۡ عَ مۡ تَ

هڅونه:
زده کوونکي دې د (اِهۡدِنَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ) جمله په ګروپي توګه په لوړ آواز سره ولولي.

اووه ويشتم لوست

څلورمه برخه

هدف: د هجايي او رواني لوستلو زده کړه.

عَلَيۡهِمۡ ۵لا	**غَيۡرِ**
عَ لَ یۡ هِ مۡ	غَ یۡ رِ
الۡمَغۡضُوۡبِ	**عَلَيۡهِمۡ**
اۡ ل مَ غۡ ضُ وۡ بِ	عَ لَ یۡ هِ مۡ

وَلَاالضَّآلِّيۡنَ ۝ع

وَلَا ا ل ضَّ ا لۡ لِ یۡ نَ

آمِيۡنَ

هڅونه:

زده کوونکي دې (غيرالمغضوب) په لوړ آواز سره ولولي او د(ولا الـــضالين) توري دې وشميري.

د فاتحې سورت

مشق او تمرين

هدف: د فاتحې سورت د رواني ويلو مهارت.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿١﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢﴾ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣﴾

مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ

﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرٰطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿٦﴾ صِرٰطَ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ﴿٧﴾

هڅونه:

زده کوونکي دې د فاتحې د سورت دکلمو حرکتونه (زير ، زور ، پيښ اوشد) په سمه توګه ولولي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د فاتحې د سورت هر يو آيت لوستلی شي؟

ښاغلی ښوونکيه! د زده کوونکو له مينې او غوښتنې سره سم تاسو کولای شی، چې (الکوثر) اويا (العصر) سورتونه په اضافي ساعتونو کې د زده کوونکو په فعالې ونډې سره د آزادو لوستونو په څير تدريس کړئ.

اته ویشتم لوست

هدف:

د اخلاص سورت

د اخلاص د سورت د رواني لوستلو زده کړه .

څوک (قل هو الله احد) ویلی شي؟

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ ① اَللهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ
يُوْلَدْ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ④

محترم ښوونکی دې دا لوست د تیرو درسونو په څیر په هجایي او رواني توګه تدریس کړي.

باید پوه شئ چې اشباعي زور اشباعي زیر، اشباعي پیښ په دې شکل ـــٰـــ، ـــٖـــ ، ـــٗـــ سره په قرآني کلمو کې راځي اود ـــَــ، ـــِــ ، ـــُــ په آواز سره په ډکه توګه اداء کیږی. دمثال په توګه اٰدَمُ خَيْرُهٖ او داود دی چې په اصل کې ءَ ا دَ مُ، خَيرُهِي او دَاوُودُ دی .

نو ولاړ زور د یوه زور او الف پر ځاي، پروت زیر د زیراو یا پر ځاي، اوسرچپه پیښ د پیښ او یوه واو پر ځاي راځي مثلاً مٰ = مَا، ہٖ = هِي، ؤ = وو شمیرل کیږي نو په ډیره ساده ژبه زده کوونکي ورباندي پوه کړي.

یادونه : اشباع : ډک لوستلو ته وايي.

نهه ويشتم لوست

د الفلق سورت

هدف:

د الفلق د سورت رواني ويل .

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا
وَقَبَ ③ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِى الْعُقَدِ ④ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ⑤

ښاغلی ښوونکی دې دا لوست په څو برخو کې د تیرې لاربښوونې سره سم تدریس کړي.
همدا راز اشباعي حرکتونه (ولاړ زور، پروت زير او ډک پېښ(ـــاـــ ـــاـــ ـــٗـــ) د مٰلِـکِ
لَمْ يَكُنْ لَّهٗ او نورې کلمې پر تخته وليکئ او زده کوونکو ته يې په کلمه او شکل سره په هجايي توګه
توضيح کړئ.

دیرشم لوست

د الناس سورت

هدف:

د الناس سورت د روانی ویلو مهارت.

آیا د الناس سورت ویلای شئ؟

څوک کولای شي د الناس سورت هجايي او رواني قرائت کړي؟

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۲﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿۳﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ
صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾

ښوونه

ښاغلی ښوونکی دې د دې سورت کلمې او آیتونه پر تخته ولیکي. زده کوونکي دې دیته په هجايي او رواني ووايي، او تاسو بې په ورین تندي لفظي او صوتي خطا ګانې اصلاح کړئ.

ارزونه:

ښاغلی ښوونکی! د دې سورت هر آیت په رواني توګه له زده کوونکو څخه پوښتنه وکړئ.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته دنده ورکړي چې د کورنۍ په مرسته دا څلور سورتونه په یادو زده کړي.

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړی فصل: عقیده

لومړی لوست

الله (جل جلا له)

هدف: زده کوونکو ته د الله تعالی د یادونې د ذهنیت ورکول او د عقیدې ټینګوالی.

موږ چا پیداکړي یو؟

تـــه د چـــا بنـــده یـــــې؟ زه د الله تعـــالی بنـــــده یـــم.

مونږ ته څوک روزي راکوي؟ مونږ ته الله تعالی روزي راکوي.

ځمکه، آسمان، حیوانات، لمر او سپوږمۍ چا پیدا کړي دي؟

ځمکه، آسمان، حیوانات، لمر او سپوږمۍ الله تعالی پیدا کړي دي.

مونږ د الله تعالی سره مینه لرو او د هغه عبادت کوو.

الله تعالی زمونږ پروردګار دی.

مونږ په الله تعالی ایمان لرو.

هڅونه

ښاغلی ښوونکی دې د لوست په ترڅ کې د کائناتو پیدایښت په نمایشي توګـــه زده کوونکـــو تـــه وروپیژني او زده کوونکي دې ته متوجه کړي چې د خپلو ځانونو په اړه فکر وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته دنده ورکړي چې د نړۍ او کائناتو په اړه کې خبري وکړي.

دویم لوست

زموږ پیغمبر صلی الله علیه وسلم

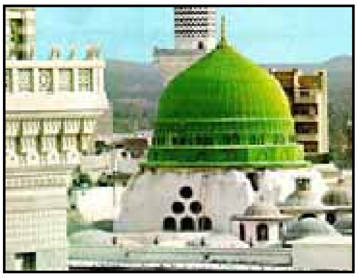

هدف: زده کوونکوته د اسلام د ستر پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د رسالت پیژندنه او په اړه يې د اعتقاد پیاوړتیا.

س– ته د چا امتي يې؟

ج– زه د حضرت محمد (صلي الله عليه و سلم) **امتي یم.**

س– حضرت محمد (صلي الله عليه و سلم) **څوک دی؟**

ج– حضرت محمد (صلي الله عليه و سلم) **د الله تعالی رسول دی.**

موږ مسلمانان د حضرت محمد (صلي الله عليه و سلم) **په پیغمبری ایمان لرو.**

موږ له حضرت محمد (صلي الله عليه و سلم) **سره مینه او محبت لرو.**

هڅونه:

زده کوونکي دې لوست د سوال اوځواب په توګه په ډله ییز ډول تکرار اوتمرین کړي.

۱– ښوونکی دې د حضرت محمد (صلی الله علیه و سلم) د ژوند په هکله په مکي او مدني دور کې له خپلو معلوماتو څخه زده کوونکو ته لنډ معلومات ورکړي.

درېم لوست

طيبه کلمه

هدف: په سمه توګه د طيبې کلمې د ويلو مهارت.

طيبه کلمه څوک ويلی شي؟

لآ اِلٰـــــهَ اِلاَّ اللّٰـــهُ مُحَـمَّـــــدٌ رَّسُـــوْلُ اللّٰـهِ○

الله تعالی يو دی.

حـــضرت محمـــد (صـــلی الله عليـــه و ســـلم) د هغـــه پيغمبـــر دی.

ښځونه

زده کوونکي دې طيبه کلمه لومړی په چوپه خوله ولولي او بيا دې په لوړ آواز په ډله ييزه توګه ولولي.

ښاغلی ښوونکی دې د کلمې طيبې بيلې بيلې برخې پرتختې وليکي بيا دې و ارزوي او له څوتنو زده کوونکو څخه دې وغواړي چې هغه د مخې ولولي.

خلورم لوست

زموږ کتاب
(قرآن کریم)

هدف: له قرآن کریم سره آ شنایي او له هغه سره محبت او مینه لرل.

آیا قرآنکریم پیژنئ؟

زمونږ د کتــاب نــوم څه دی؟ زمونږ د کتاب نــوم قرآن کریم دی.

قرآن کــریم په چــا باندې نازل شوی دی؟

قرآنکریم پر حضرت محمد(صلی الله علیه و سلم) باندې نازل شوی دی.

زمونږ دیــن څه نوم لــري؟ زمونږ د دیــن نوم اســـلام دی.

هڅونه

محترم استاد دې دا لوست له الله تعالی ښخه پیل، د اسلام د پیغمبر، دین اوکتــاب د ســوال اوځواب په توګه تدریس کړي او زده کوونکي دې په څو ډلو وویشي ترڅو په دې هکله یو له بل ښخه پوښتنې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې د اسلام د سپیڅلي دین ارزښتونه وخت په وخت زده کوونکو ته په ډېره ساده ژبه بیان کړي او د قرآن کریم، اسلام او پیغمبر په هکله هغوی ته معلومات ورکړي.

تمرین

۱. مونږ، تاسو، ځمکه او آسمان چا پیدا کړي دي؟
۲. زمونږ پروردګار څوک دی؟
۳. زمونږ د پیغمبر نوم څه دی؟
۴. زمونږ د دین نوم څه دی؟
۵. ته د چا امتي یې؟
٦. زمونږ په پیغمبر محمد (صلی الله علیه وسلم) باندې کوم کتاب نازل شوی دی؟
۷. طیبه کلمه څوک ویلای شي؟

ښاغلی ښوونکی دې د تمرین له لارې تیر شوي درسونه په زده کوونکو باندې تکرار کړي.

پنځم لوست

کعبه شریفه

هدف: د مسلمانانو د قبلې (کعبې شریفې) پیژندنه.

موږ کوم لوري ته لمونځ کوو؟

س– زمونږ قبله څه نوم لري؟

ځ– زمونږ قبله کعبه شریفه ده.

س ــ کعبه شریفه په کوم ځای کې واقع ده؟

ځ ــ کعبه شریفه د مکې په ښار کې واقع ده.

س– مونږ په لمانځه کي کوم لوري ته دریږو؟

ځ– مونږ په لمانځه کي دکعبي شریفي، لوري ته دریږو.

هڅونه

محترم ښوونکی دې زده کوونکي له ټولګي څخه د باندي په لیکه کې ودروي او څلور خــواوې دې ورته وښيي، بیا دې زده کوونکي د قبلي لورى پیدا کړي.

سپارښت: محترم ښوونکی دې د قبلې په باره کي زده کوونکو ته په ساده ژبه مناســب معلومــات ورکړي.

زده کوونکي دې پوه کړي چي د قبلې په لوري دې پښې نه اوږدوي او د قبلې په لورې دې لاړې نه توکوي.

شپږم لوست

زمونږ دين

هدف: د اسلام د مبارک دين عقيده اوله ارزښتونو سره آشنايي.

س– زمونږ دين څه نوم لري؟

ځ– زمونږ ديـــن اســـلام دی.

س– د اسلام دين مونږ ته د څه شي لارښوونه کوي؟

ځ ـ د اسلام مبين دين مونږ ته د ښو کارونو امر کوي اوله بدو کارونو څخه مو منع کوي.

ټولې ښېګڼې د اسلام په مبارک دين کې دي.

هڅونه

زده کوونکي دې په خپل منځ کې په ډله ييزه توګه د اسلام د ارزښتونو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

زده کوونکي د اسلام د ارزښتونو په باره کې څه ويلی شي؟

ښاغلی ښوونکی دې په ورځني ژوند کې د اسلام د ارزښتونو د اغېزې په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

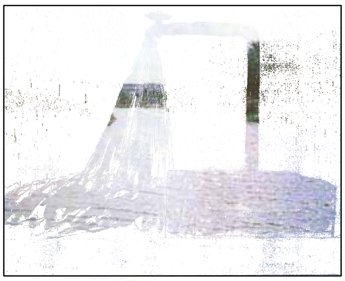

دویم فصل

اووم لوست

طهارت (پاکوالی)

هدف: دځان پاکوالي ته پاملرنه.

س ــ لمونځ په چا فرض دی؟

ځ ــ لمونځ په هر مسلمان فرض دی.

س– له لمانځه مخکې باید څه وکړو؟

ځ– له لمانځه څخه مــخکــې اودس کوو.

س– د لمانځه لپاره باید کوم شیان پاک وساتو؟

ځ– مونږ خپل ځان، جامې او د لمانځه ځای پاک ساتو.

س– مونږ باید په کومو اوبو اودس وکړو؟

ځ– مونږ په پاکــو اوبو اودس کوو.

هڅونه

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته د اوبو د ډولونو په هکله معلومات ورکړي او هغوی دې د اوبو په ارزښت پوه کړي.

اتم لوست

لمونځ

هدف: په لمانځه باندې د زده کوونکو عادت کول او په هغوی کې د عبادت جذبه پیداکول.

څوک کولی شي دلمانځه د اداء کولو ترتیب ووايي؟

س– لمونځ پر چا فرض دی؟

ځ– لمونځ په هر مسلمان فرض دی.

س– څوک چې لمونځ نه کوي څه کیږي؟

ځ– څوک چې لمونځ نه کوي ګنهکار دی.

س– لمونځ څه ګټې لري؟

ځ– لمونځ انسان ته بدني هوساینه او د زړه ډاډ وربښي او له ګناهونو څخه يې ژغوري.

هڅونه

زده کوونکي دې په خپلو منځو کې د لمانځه په هکله خبرې وکړي.

ارزونه: آیا زده کوونکي د لمانځه حرکتونه اداء کولی شي؟

ښاغلی ښوونکی دې د لمانځه د فرضیت په هکله زده کوونکو ته مناسب معلومات ورکړي او دوی دې هم د هغه په هکله خبرې وکړي.

نهم لوست

د لمانځه وختونه

هدف: د لمانځه له وختونو سره آشنايي

د لمانځه وختونه پيژنئ؟

س– لمونځ په يوه شپه اوورځ کې څووخته فرض دی؟

ج– لمونځ په شپه اوورځ کې په هر مسلمان باندې پنځه وخته فرض دی.

۱– د سهار لمونځ.

۲– د ماسپښين لمونځ.

۳– د مازيگر لمونځ.

۴– د ماښام لمونځ.

۵– د ماسختن لمونځ.

هڅونه

زده کوونکي دې د لمانځه د وختونو په هکله په خپلو منځو کې خبرې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې لوست د پوښتنې اوځواب په توګه ووايي .

لسم لوست

جومات (مسجد شریف)

هدف: په زده کوونکو کې جومات ته د تګ جذبه پیدا کول.

آیا تاسې جومات ته ځئ؟

جومات د عبادت ځای دی.

زه له خپل پلار سره جومات ته ځم.

په جومات کې خپل دیني درسونه لولم.

هڅونه

زده کوونکي دې له خپل مور او پلار سره د لمونځ کولو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي د جومات له تګ سره مینه او علاقه ښیي؟

ښاغلي ښوونکی دې د جمعې د لمانځه او جومات ته د تګ په هکله زده کوونکو ته په زړه پورې معلومات ورکړئ.

دریيم فصل

اخلاق او آداب

یوولسم لوست

د مور او پلار حقونه

هدف: د مور او پلار د حق پيژندنه او د هغوی درناوی.

زه د خپل مور او پلار سره ډېره مينه لرم.

د خدای جل جلاله رضاء او خوښي د مور او پلار په خوښۍ کې ده.

زه تل د خپل مور او پلار درناوی کوم اوخدمت ته يې ولاړيم.

هڅونه

زده کوونکي دې په ټولګي کې د مور او پلار د حقونو په هکله خبرې وکړي او محترم استاد دې د هغوی د ژبني مهارت او د پوهې اندازه وارزوي.

ارزونه:

زده کوونکي دې هغه ستونزې چې مور او پلار يې له دوی سره ګالي، څرګندې کړي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته سپارښتنه وکړي، چې د بل چا مور او پلار ته کنځل کول هم ګناه ده .

دولسم لوست

د ښوونکي حقونه

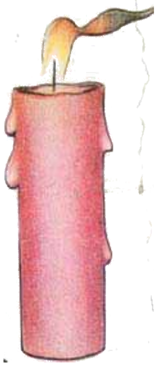

هدف: د استاذ له حقوقو سره آشنايي او د هغه درناوی.

مونږ د ښوونکي لوست ته غوږ نیسو او هغه زده کوو.

د ښوونکي درناوی پر مونږ لازم دی.

مونږ له خپلو ښوونکو څخه پوهه اوښه خويونه زده کوو.

هڅونه

زده کوونکي دې په ټولګي کې د ښوونکي د درناوي رول ولوبوي.

ارزونه: لوست د سوال اوځواب په ډول وړاندې کړئ او د زده کوونکو د پوهې کچه او اندازه ورڅخه اټکل کړئ.

ښوونکی دې د ښوونکي د حقونو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

دیارلسم لوست

د ګاونډي حقونه

هدف: له ګاونډیانو سره د ښېګڼې کولو انګیزه او له هغوی سره د دوستۍ، مینې او سولې په فضا کې ژوند کول.

ګاونډی څوک دی؟

آیا تاسو خپل ګاونډی پېژنئ؟

مونږ له ګاونډي سره ښه راشه درشه کوو.

د اسلام پاک دین له ګاونډي سره په ښه ټګ را ټګ او نیکۍ کولو امر کړی دی.

ګاونډي ته زیان رسول ګناه ده.

مونږ له خپلو ټولګي والو سره هم نیکي اوښه سلوک کوو.

هڅونه

دوو تنو هغو زده کوونکو ته چې سره ګاونډیان وي، دنده ورکړئ چې د مرستې او ښه سلوک په اړه خبرې وکړي.

ارزونه: آیا زده کوونکي د ګاونډي حقونه پېژني او د هغه حقونو ته پاملرنه کوي؟

ښاغلی ښوونکی دې د ګاونډي د حقونو په هکله زده کوونکو ته په ساده ژبه معلومات ورکړي.

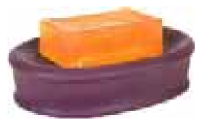

څوارلسم لوست

پاکوالی

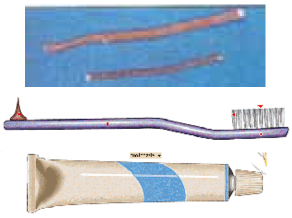

هدف: د ژوند د چاپیریال پاکي او نظافت ته د زده کوونکو پام کول.

پاکوالی څه ګټې لري؟

پاکوالی (نظافت) دایمان جز دی.

مونږ خپل ځان، جامې، ټولګی او کتابونه پاک ساتو.

خدای تعالی پاک انسان خوښوي.

پاکوالی زمونږ روغتیا ته ګټه رسوي.

مونږ پاکې اوبه څښو او پاک خواړه خورو.

له ناپاکو اوبو او خوړو څخه ځان ساتو.

هڅونه

زده کوونکي دې دا جمله (نظافت دایمان جز دی) په لوړ آواز په ټولګي کې تکرار کړي.

ارزونه: آیا زده کوونکي په ټولګي کې نظافت مراعات کوي؟

ښاغلی ښوونکی دې وخت په وخت د زده کوونکو د جامو، ځان، نوکانو اولاسونو پاکوالی وګوري.
د ناپاکو اوبو، او هغو ناروغیو په اړه کومې چې له ناپاکو او بو څخه پیداکیږي، زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

پنځلسم لوست

د ډوډۍ خوړلو آداب

هدف: د ډوډۍ خوړلو د آدابو زده کړه .

زه له ډوډۍ خوړلو څخه مخکې خپل لاسونه ښه مینځم.
د ډوډۍ خوړلو په پیل کې (بِسْمِ اللهِ الْرَحْمٰنِ الْرَحِیْمَ) وایم.
ډوډۍ په ښي لاس خورم، همدا راز اوبه هم په ښي لاس څښم.
تل ډوډۍ له خپلې مخې څخه اخلم او په ډیرې کرارۍ سره یې خورم.
د ډوډۍ خوړلو په وخت کې چا ته نه ګورم او وړه مړۍ اخلم.
د ډوډۍ خوړلو په پای کې (الحمدلله) وایم.

هڅونه

زده کوونکي دې په ټولګی کې د ډوډۍ خوړلو رول په یوه ګیلاس پاکو اوبو سره ترسره کړي.

ښاغلی ښوونکی دې د ډوډۍ خوړلو آداب وخت په وخت زده کوونکو ته ورزده کړي، د ډیرې ډوډۍ او ناوړه خواړو زیانونه دې په ساده ژبه بیان کړي او زده کوونکو ته دې ووایي چې معده درې برخې لري. د خوراک برخه د اوبو برخه او د هوا برخه .

شپاړسم لوست

د سلام آداب

هدف: د سلام اچولو له ګټو سره آشنايي .

مونږ ولې يو بل ته سلام اچوو؟

يو بل ته سلام اچول (ويل) سنت دي.
سلام ويل د مينې، دوستۍ اومحبت سبب ګرځي.
کوچنيان بايد لويانو ته سلام واچوي.
زه ټولګي او کور ته د ننوتلو په وخت کې سلام اچوم.
او وايم: السلام عليکم ورحمة الله.
زما ملګري وايي: وعليکم السلام ورحمة الله وبرکاته.
همدا راز وړه ډله بايد لويې ډلې ته سلام واچوي.

هڅونه

زده کوونکي دې دوه ډلې شي، يوه ډله دې بلې ډلې ته د(**السلام عليکم** ورحمة الله و برکاته) **جمله** ووايي او په ځواب کې دې هغه بله ډله د(**وعليکم السلام** ورحمة الله) **جمله** ووايي، دا عمل دې څو ځله تکرار کړي.

ارزونه: آيا زده کوونکو د السلام عليکم .... جمله زده کړې ده؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکي پوه کړي چې په اسلام کې په لاس او سر خوځونه ياتيته ونه، سلام نشته بلکې سرټيټه ونه ګناه ده.

اوولسم لوست

د خبرو کولو آداب

هدف: په هر ځاي کې دخبرو کولو د آدابو د مهارت زده کړه.

څرنګه بايد خبرې وکړو؟

مونږ بايد د خبرو کولو په وخت کې نوبت مراعات کړو.
او د اوريدونکو په خوښه په ټيټ آواز سره وغږيږو. د چا غيبت ونه کړو او د خير خبرې وکړو.
زمونږ پيغمبر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) په نرمــو خبــرو اوښــو اخلاقو(خويونو) سره ډير خلک د اسلام په دين مشرف کړل.

هڅونه

زده کوونکي بايد په ډير ادب سره د يوې موضوع په هکله له خپل ښوونکي سره خبــرې وکړي .

ارزونه : زده کوونکي بايد د خبرو کولو ادابو ته پاملرنه وکړي او يو د بل خبرې پوره واوري.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته دخوږې ژبې او سمو خبرو ګټې بيان کړي او هغــوی دې لــه کنځلو، درواغو او بې ځايه خبرو څخه منع کړي. ددې متن څخه په استفادې سره دې زده کوونکوته نور معلومات ورکړي.